

Vi måste öka insatserna för att rädda biologisk mångfald i jordbrukslandskapet, skogslandskapet, vattenlandskapen och vardagslandskapet!

Uttalande från Naturskyddsföreningen Kalmar län

Naturskyddsföreningen Kalmar län har på länsstämman hösten 2020 uttalat oro över utvecklingen i både jordbrukslandskapet, skogslandskapet, vattenlandskapen och vardagslandskapet och vill uppmana Sveriges riksdag och regering att öka takten i bevarandet av vår biologiska mångfald!

Vi har ett ansvar mot alla arter att bevara deras livsmiljöer och också ett ansvar mot våra barn och barnbarn och kommande generationer att de skall få leva på en fungerande planet och ha möjlighet till samma rika naturupplevelser som vi.

När symbolarter som skogarnas trummade välbekanta hackspett *spillkråkan*, sommarens pilande, svirrande luftakrobater *tornseglarna*, ängarnas och hagarnas klassiska gula *slåttergubbar* kommit upp på Artdatabankens rödlista över hotade arter måste vi agera kraftfullare. Vi oroar oss också för *skogsalmen* och *asken* och vill se större insatser för att bevara dessa våra ”urträd” bland de ädla lövträden. Alla dessa arter är exempel på där artprojekt behövs, kanske s.k. åtgärdsprogram.

Detta uttalande har nu behandlats av länsförbundets styrelse, och vi menar bestämt att regeringen, med uppdrag från riksdagen, därmed bägge, har ett ansvar att målen i EU:s direktiv (främst art-, habitat- och vattendirektiven) inom rimlig tid verkligen nås. Vi anser vidare att regeringen har mycket bättre redskap till sitt förfogande än vad man hittills valt att använda, vilket dessutom sker anmärkningsvärt långsamt. Vi ger nedan några konkreta exempel.

Vi behöver göra många storsatsningar för att rädda den biologiska mångfalden, t ex:

De öppna landskapen

Jordbrukslandskapets monotoni måste motverkas, dvs premiera skapande av dungar och ridåer.

Utred hur vägkanter och diken kan få en ökad mängd och mångfald av blommor, därmed mer insekter och pollinerare.

Utöka stödåtgärderna för att få en kraftig ökning av ängs- och hagmarker.

Skapa fler ängsytor och bi-vänliga miljöer. Odlar fler ängsväxter.

Satsa mer på det småskaliga jordbrukslandskapet, öka arealen ängs- och hagmarker som hävdas.

Skapa naturvårdsbesättningar av kreatur som betar fler och större arealer. Öka arealen ekologiskt odlad mark.

Kampen mot invasiva växter, t ex lupiner, parkslide m fl, måste öka väsentligt.

Skogslandskapen

Ställ betydligt hårdare krav på att skogsbruket generellt, inte bara i skyddade områden, skall i högre grad leva upp till sitt naturvårdsansvar, t ex ingen avverkning ”i förtid”, ökade restriktioner mot dikning, gynna hyggesfritt skogsbruk, och absolut inte avverka gammelskogar, eller sådana som är på väg att bli. Inför förbud mot kalhyggen över t ex 2 ha.

Permanent, lär ut och tillämpa skogs-naturvårdsmetoderna *Steget före* och *Nyckelbiotopsinventeringen*, istället för att ta bort dem.

Utbildningsinsatser och stöd för naturnära/hyggesfritt skogsbruk.

Skydda betydligt större arealer med gammal skog och öka även den generella naturvårdshänsynen i skogsbruket.

Vattenlandskapen

Underlätta, ekonomiskt och juridiskt, (åter)skapande av våtmarker, även i skogsmiljöer.

Förstärk strandskyddet, särskilt längs kusterna, istället för som nu, alltmer försvagning.

Underlätta nödvändiga arrangemang, tekniska, juridiska och ekonomiska, för att få till stånd utrivning av flertalet små vandringshinder utan att kulturhistoriska och estetiska önskemål går förlorade. Här måste i högre grad kunna kompromissas med smarta omlöp, Vattenkraftens Miljöfond omfattar troligen inte alla dessa små dammar.

Ändra i juridiken (dikningsföretag tex) och se till att det blir en helhetsstyrning av lösningar, i stället för att som nu alla kan ta ut vatten ur ett vattendrag och bygga bevattningsdammar för att säkerställa sitt eget intresse.

Ta krafttag för att på olika sätt minska övergödning av hav och sjöar.

Inför förbud för stora trålningsfartyg att ”dammsuga” bottenarna på fisk, och dessutom allvarligt påverkar dessa ekosystem.

”Vardagslandskapet”

Premiera att vardagsnatur i samhällen/städer omformas för att mer gynna biologisk mångfald, i stället för t ex välklippta gräsmattor.

Rädda städernas grönområden och gamla träd, inkl. bär- och fruktträd, och plantera nya.

Bevara blommande träd och buskar i landskapet till gagn för fåglar och insekter.

Satsa på renovering och restaurering av hus istället för stora nybyggnadsprojekt.

Gynna på lämpligt sätt att hårdgjorda ytor ställs om till grönskande områden, som kan ta emot dagvatten, vilket minskar översvämningsrisker.

Skapa fler gröna jobb med inriktning att bevara och vårda biologisk mångfald i den natur som finns nära där vi bor. Ställ om kommunernas monotona gräsytor till blommångfald och odlingsytor, vilket också gynnar pollinerande bin och andra insekter..

Skapa motiverande instruktioner hur och när dessa ytor ska slås; juli-augusti.

Gör en utbildningssatsning till både skolor, företag och kommuner om hur vi kan bevara biologisk mångfald i vardagslandskapet. Alla kan bidra i sina trädgårdar, i parker och andra grönområden.

Övergripande kommentarer med relevans för ovanstående

Det bör alltså inte bara handla om avsättningar och skydd av särskilt värdefulla arealer, utan även mer av en omlagd förvaltning och användning av ”trivialnaturen”, som ändå ska kunna vara produktionsinriktad, samtidigt som dess roll för basala ekosystemfunktioner ska kunna vara stor, pga dess yta. Att inrikta sina marker att bättre bidrar med ekosystemtjänster – t ex kolinlagring och biologisk mångfald – skulle dessutom kunna gynnas genom bidrag.

F.ö. torde en genomtänkt tillämpning fullt ut av de generella hänsynsreglerna och en realisering av vad som skrivits kring respektive habitats ”miljömål” (de femton, av riksdagen beslutade) kunna räcka en bra bit....

Gör en bred utbildningskampanj till hela samhället: utbildningar på alla nivåer, näringsliv, företag, jord-och skogsbruk, centrala verk, kommuner, privatpersoner, trädgårdsägare med flera hur var och en kan bidra till att gynna biologisk mångfald i landskapet. Det vill säga utbilda hela svenska folket på detta viktiga område, kanske ett eget ämne i grundskolan/gymnasiet!

Dessutom tror vi att i mycket högre grad bör genomföras uppföljning av åtgärdernas effekter, med vedertagna metoder, och resultaten dels göras tillgängliga, dels kritiskt prövas och analyseras, för en förbättrad adaptiv förvaltning av våra resurser, i bred bemärkelse.

Ovanstående är exempel på sådant som vi kan se, däremot har vi svårare att veta exakt hur och var i samhällsmaskineriet dessa saker bör implementeras, dvs vilka juridiska och ekonomiska förhandlingsvägar som finns, sådant bör utredas av experter, inklusive departementens personal, OCH berörda myndigheter.

Det går att vända utvecklingen i positiv riktning men vi måste agera NU!

Naturskyddsföreningen Kalmar län,
genom dess styrelse vars ledamöter från lokalkretsarna är

Christina Almqvist

Naturskyddsföreningen i Kalmar, initiativtagare till skrivelsen

Carina Beijer

Sevedebygdens naturskyddsförening (Vimmerby)

Renate Foks

Stranda naturskyddsförening, vice ordf i Länsförbundet

Claes Gårdinger

Naturskyddsföreningen i Kalmar, ordf i Länsförbundet

Jan Herrmann

Ölands naturskyddsförening, sekr i Länsförbundet

Agne Johansson

Naturskyddsföreningen i Nybro

Håkan Karlsson

Naturskyddsföreningen i Emmaboda

Kuno Nilsson

Döderhults Naturskyddsförening (Oskarshamn)

Kerstin Olsson

Naturskyddsföreningen i Torsås

Patrik Waernbaum

Naturskyddsföreningen i Tjust (Västervik), kassör i Länsförbundet

Christina Almqvist och Jan Herrmann har tillsammans utformat skrivelsen, med bidrag och synpunkter från kretsars ledamöter.